

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2016/1659
KARAR TARİHİ : 06/10/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ :
ŞİKAYETÇİ VEKİLİ :
ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Büyükşehir Belediye Başkanlığı
ŞİKAYETİN KONUSU : Şikayetçinin .. tahditli plakasıyla İl Merkez mahallelerinde taksi statüsünde çalışma talebi hakkındadır.
ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 12/04/2016

I. USÛL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1) Şikâyet başvurusu, Kurumumuza e-başvuru yoluyla 12/04/2016 tarihinde yapılan ve 12/04/2016 tarih ve 4568 sayı ile kayıt altına alınan, gerçek kişiler için şikâyet başvuru belgesi vasıtasıyla yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 09/08/2016 tarihli Ret Kararı önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Yapılan ön incelemede, şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketilmiş olduğu, şikâyetin süresi içinde yapıldığı, ayrıca diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir durumun bulunmadığı anlaşılmıştır.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikayetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikayetçi dilekçesinde özetle; adına tescilli plakalı ticari taksisiyle İli İlçesinde aktif durumda olan tek taksi işletmecisi olduğunu, zamanla işlerinin azalması sebebiyle çiftçilik yapmaya başladığını, 2012 yılında yapılan Kanun değişikliği ile söz konusu ilçenin merkez mahalle olarak il merkezine bağlandığını, mahallesine bağlanan Caddesi boyunca ve civarındaki ve mahallerinde taksi bulunmadığını ve ihtiyaç halinde çevre yolundan taksi çağrıldığını iddia etmek suretiyle .. tahditli plakasıyla il merkez mahallelerindeki taksi statüsünde çalışmayı talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4) Kurumumuzun 01/06/2016 tarih ve sayılı yazısı ile ilgili idare olan Büyükşehir Belediye Başkanlığından bilgi ve belge istenilmiş olup idarenin 08/06/2016 tarih ve sayılı cevabi yazısında;

4.1) 6360 sayılı yasanın yürürlüğe girmesi ile Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) Genel Kurulunun 19/02/2014 tarih ve .. no.lu kararı ile daha önce İl Trafik Komisyonu kararı ile İlçe kontenjanlarından plaka olarak ilçelerde çalışan ticari taksiler ile il merkezinde çalışan ticari taksilerin yeni bir düzenleme yapılincaya kadar mevcut çalışma bölgelerinde çalışmaya devam edecekleri kararının alındığı, ticari taksiler ile ilgili yeni bir düzenleme ihtiyacı bulunmadığından yeni bir düzenleme için herhangi bir tarih verilemediği, Caddesi, Mahallesi ve Mahallesine Taksi durağının hizmet verdiği, Taksi durağının Mahallesi Sokak No.. adresinde hizmet verdiği, şikâyet konusuna benzer durumda olan,'deki diğer taksici esnafın il merkezinde kendilerine çalışacakları bir taksi durak yeri gösterilmesine ilişkin I. İdare Mahkemesinin 2014/..... Sayılı dosyası ile açılan dava mahkemenin 2015/... sayılı kararı ile reddedildiği açıklamalarına yer verilmiştir.

C. Olaylar

5) 19 Şubat 2014 tarihli ve 2014/... sayılı UKOME Genel Kurulu kararında; il merkezinde faaliyet sürdüren "T" harf grubu ile tescil edilmiş bulunan Tahditli Plakalı Ticari Taksilerin ilk kez İl Trafik Komisyonunun 02/10/1970 tarih ve .. sayılı kararı ile plakaları dondurularak tahdit kapsamına alındığı, İlinde "T" plakalı 597 adet tescilli ticari taksinin bulunduğu bu araçların 129 adedinin ilçe ve beldelerde, 468 adedinin ise il merkezinde 39 durakta çalıştığı belirtilerek, daha önce İl Trafik Komisyonu kararları ile İlçe kontenjanlarından plaka olarak ilçelerde çalışan ticari taksiler ile il merkezinde çalışan ticari taksilerin; yeni bir düzenleme yapılincaya kadar çalışma alanlarında çalışmasının devam etmesine, karar verilmiştir.

5.1) Şikâyetçi 18/11/2015 tarihli dilekçe ile idareye T tahditli plakasıyla il merkez mahallelerinde taksi statüsünde çalışabilmek amacıyla kendilerine durak verilmesi talebiyle başvurmuştur.

5.2) İdarenin 20/11/2015 tarih ve sayılı yazısında, UKOME Genel Kurulunun 19/02/2014 tarih ve 2014/...sayılı kararı gerekçe gösterilerek şikâyetçinin talebi reddedilmiştir.

5.3) Şikâyetçi idarenin olumsuz cevabı üzerine 12/04/2016 tarihinde Kurumumuza başvurmuştur.

D. Kamu Denetçisi Zekeriya ASLAN'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

6) Şikâyete ilişkin inceleme ve araştırma kapsamında; Kurumumuzun 01/06/2016 tarih ve sayılı yazısı ile ilgili idare olan Büyükşehir Belediye Başkanlığından, gerekli bilgi ve belgeler istenilmiş olup; idarenin 08/06/2016 tarih ve sayılı yazısında değinilen açıklamalarına 4 üncü paragrafta yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

7) 1982 Anayasası'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinde; "... Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikayetleri inceler..."

8) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."

9) 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesinde "...Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarıdır..."

10) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun, "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7 nci maddesi, "Ulaşım Hizmetleri" başlıklı 9 uncu maddesi, 15 Haziran 2006 tarihinde 26199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliğinin "Görev ve yetkileri" başlıklı 18 inci maddesinde, kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmenin Büyükşehir Belediyesinin görev, yetki ve sorumluluğunda olduğu, büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında **Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME)** kurulacağı, UKOME' nin, büyükşehir içindeki kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve **toplu taşıma araçları ile tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemekle** görevli ve yetkili bulunduğu, UKOME kararlarının büyükşehir belediye başkanının onayı ile yürürlüğe gireceği ve söz konusu merkez tarafından toplu taşıma ile ilgili alınan kararların, belediyeler ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için **bağlayıcı** olduğu, hükümleri düzenlenmiştir.

B. Kamu Denetçisi Muhittin MIHÇAK 'ın Kamu Başdenetçisi'ne Önerisi

11) Kamu Denetçisi tarafından; şikayet başvurusunun T tahditli plakasıyla İl Merkez mahallelerinde taksi statüsünde çalışma talebi talebinin reddi yönündeki önerisi Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

C. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

12) Anayasa Mahkemesi, 08.10.2003 tarih, E. 2003/31, K. 2003/87 sayılı kararında "...idarenin takdir yetkisini kullanırken "**kamu yararını gözetme**" yükümlülüğü vardır ve takdirin keyfilik anlamı taşımadığı gözden uzak tutulmamalıdır. Takdir yetkisi, **adil, makul ve ölçülü** biçimde kullanılmalı, **kazanılmış hakları zedelememeli ve kişinin hukuk düzenine olan güvenini sarsmamalıdır.**" şeklinde değerlendirmede bulunmak suretiyle, takdir yetkisinin kullanılması esnasında göz önünde bulundurulması gereken ilkeleri açıkça belirlemiş bulunmaktadır.

13) Anayasa Mahkemesinin 25/11/2015 tarih ve 2015/50 E., 2015/107 K. sayılı kararında, "... İdarelerin, kanunlarla verilen görevleri yerine getirirken alacağı kararların, her türlü olay ve olgu göz

önünde bulundurulurken önceden hukuk kurallarıyla belirlenmesi mümkün olmadığı gibi kamu hizmetlerinin ve toplumsal ihtiyaçların değişkenliği dikkate alındığında uygun bir yöntem de değildir. Bu nedenle, idarelerin karşılaştıkları farklı durumlar karşısında en uygun çözümü üretebilmeleri için takdir yetkisiyle donatılmaları zorunludur. Takdir yetkisinin amacı, idareye farklı çözümler arasından uygun ve yerinde olanı seçme serbestisi tanımaktır. ...” şeklinde açıklamada bulunmak suretiyle, idareye takdir yetkisi tanınmasının gerekliliği hususunu vurgulamaktadır.

14) Her ne kadar içtihat haline gelmemiş ise de, İzmir 4. İdare Mahkemesinin 04/11/2013 tarihli ve E:2012/550 K: 2013/1613 sayılı kararında;

“...09.07.2006 tarih ve 2006/213 No'lu UKOME Genel Kurul Kararı ile ilçe tescilli ticari plakalı taksilerin kazanılmış haklarına hiçbir şekilde dokunulmadan söz konusu ilçe taksilerinin kendi merkez ilçelerinden almış oldukları yolcuları, büyükşehir sınırları içinde istedikleri yere kadar götürmeleri, hizmet bitiminde ise ilçe duraklarına dönerken dönüş istikametinde yer alan bir noktaya yolcu varsa götürme imkanı tanındığı, ayrıca 5216 sayılı Yasa ile İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırlarına dahil edilen ilçelerde taksi taşımacılığı yapan ve "T" Plaka olma ile ilgili açılan davaların reddedildiği gerekçesiyle reddedilmesi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Olayda, davacının sahibi olduğu ticari plakanın 5216 sayılı Kanunun kabulünden önce 3030 sayılı Kanun uyarınca müstakil bir bölgeye dair ve bölgenin ihtiyacı ve piyasa şartlarına göre alındığı, Büyükşehir sınırları dahilinde çalışan ticari plakaların ihale bedelleri ile müstakil bir bölge için ihdas edilen taksi plakası arasında ihale bedellerin farklılıklar gösterdiği, bu ihale bedellerinin müstakil bölge piyasa şartları ve ihtiyaç durumuna göre belirlendiği, yürürlükte bulunan 5216 sayılı Kanunla Büyükşehir sınırlarının genişletilmesinin davacı için hak doğurmayacağı, nitekim aksi bir uygulamanın davacı lehine sebepsiz zenginleşmeye yol açacağı, Büyükşehir sınırları genelinde çalışan ticari plaka sahipleri içinde gelir kaybına yol açacağı, davacının sahip olduğu ticari plakanın amacının öncelikli olarak müstakil bölge olan Menderes ilçesinin ihtiyacını karşılamak olduğu açıktır.

...ticari plakanın kullanım alanının genişletilmesinin bu bölgenin ulaşım gereksinimini ve merkez ilçenin trafik yoğunluğunu arttıracığının kaçınılmaz olması karşısında, yukarıda belirtilen bütün sebepler ve sözü edilen hukuki düzenlemeler uyarınca ve kamu yararı gözetilerek davacıların plakasındaki tahdidin kaldırılması ve T plakaya dönüştürülmesine ilişkin isteminin reddi yolunda tesis edilen dava konusu işlem ile dayanağı UKOME kararı ve bu karar uyarınca hazırlanan "Dolmuş ve Taksi Yönergesinin" ilgili maddelerinde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.” denilmiş, söz konusu kararın davacılar tarafından kararın temyiz edildiği ve temyiz sürecinin Danıştay 8. Dairesi 2014/5232 Esas numarasına kayıtlı olarak devam ettiği anlaşılmıştır.

15) Eskişehir I. İdare Mahkemesinin 15/04/2015 tarihli ve E.2014/1167 K.2015/470 sayılı kararında; Eskişehir İli, Çifteler İlçesi'nde taksicilik faaliyeti yapmakta olan davacıların il merkezinde çalışacakları bir taksi durağı yeri gösterilmesi istemiyle yaptıkları 16/09/2014 günlü başvurunun reddine ilişkin 18.09.2014 günlü, 35801 sayılı Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı Ulaşım Dairesi Başkanlığı Trafik Şube Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı,

Olayda; İl Trafik Komisyonu'nun 28/09/2000 tarih ve 2000/75 sayılı kararıyla İl Merkezinde ticari taksiler için plaka tahdidi uygulandığı, il merkezi ile ilçe merkezlerine ayrı ayrı olmak üzere kontenjan

ayrıldığı, ilçelere verilen kontenjanlarla ilçe ticari taksilerinin il merkezinde çalışamayacakları hususunun belirtildiğinin görüldüğü,

Bu duruma göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 9'uncu maddesi Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliğinin 18'inci maddesi hükümlerine göre kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmenin belediyenin yetki ve imtiyazları arasında olduğu. Eskişehir il merkezinde ticari taksiler için plaka tahdidi uygulamasının yapıldığı anlaşıldığından Eskişehir İli Çifteler İlçesin taksicilik yapan davacıların ticari taksileri için il merkezinde yer gösterilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı,” açıklamalarına yer verilmiştir. Ayrıca şikayet edilen idare ile yapılan görüşmede, söz konusu kararın temyiz edildiğine dair bir bilgi bulunmadığı ifade edilmiştir.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

16) Şikâyetçi, 3 nolu paragrafta yer verilen iddialarla, T tahditli plakasıyla İl Merkez mahallelerinde taksi statüsünde çalışmayı talep etmektedir.

17) Büyükşehir Belediyesi bulunan illerde Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetleri koordinasyon içinde, büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında kurulacak **Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME)** tarafından yürütülmekte olup, büyükşehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri de **ulaşım koordinasyon merkezi** tarafından kullanılmaktadır. UKOME tarafından alınan **toplu taşıma, taksi sayıları ve durak yerleri ile ilgili kararlar;** büyükşehir belediyesi, büyükşehir dâhilindeki diğer belediyeler ve büyükşehir sınırları içindeki kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler bakımından **bağlayıcı** niteliği haiz bulunmaktadır. Hizmet sunumuna ilişkin planlama, yapılan planlar doğrultusunda karar alma ve bu kararların uygulanmaya konulması gibi tanınan görevler doğrultusunda taksi sayıları ve durak yerlerinin belirlenmesi UKOME' nin yetkisi ve takdiri dahilinde bulunmaktadır.(bknz: 10. prgrf)

18) Takdir yetkisi, idareye, idari işlem ve eylemlerini tesis ederken belli ölçüde hareket serbestisi tanınması demektir. (ÇAĞLAYAN, Ramazan, “Türk Hukukunda İdarenin Takdir Yetkisinin Yargısal Denetimi”, Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 7, S. 3-4, s. 173.) İdareye takdir yetkisi tanınmış olması, idareye keyfi biçimde hareket etme serbestisi tanımamaktadır. İdarenin takdir yetkisi de yargısal denetime tabidir. Ancak, yargı organlarınca yapılan denetim sadece hukukilik denetimi ile sınırlı bulunmakta ve idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde hüküm kurulamamaktadır. Esasen, idarenin takdir yetkisinin sınırı Anayasa ile teminat altına alınmış hukuk devleti ilkesidir. (YAYLA, Yıldızhan, “İdarenin Takdir Yetkisi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 30, S. 1-2, s.201.) İdare takdir yetkisini, objektif ölçüler içerisinde yasal amaca ve kamu hizmeti gereklerine uygun biçimde, (AZRAK, Ülkü, “İdari Yargı Denetiminin Sınırı Olarak İdarenin Takdir Yetkisi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 6, S. 1-3, s. 20.) yürüttüğü hizmetin etkin ve verimli işlemesi ve somut kamu yararı amacını gözeterek ve bu sınırlar çerçevesinde kullanmak, bir başka deyişle, takdir yetkisinin amacı doğrultusunda hareket etmek zorundadır. (ÇAĞLAYAN, s. 171.)

19) Nitekim Uygulamalar başlığı altında yer verilen Yüksek Yargı Kararlarında da idarelerin karşılaştıkları farklı durumlar karşısında en uygun çözümü üretebilmeleri için takdir yetkisiyle

donatılmalarının zorunlu olduğu, idarenin bu yetkiyi kullanırken kamu yararını gözetme yükümlülüğü bulunduğu, kamu hizmetinin verimliliği, etkinliği ve kamu yararı ile kişi yararı arasındaki dengenin bu yetkinin sınırlarını oluşturduğu kabul görmektedir (bknz: 12 ve 13. prgrf).

20) UKOME'nin Büyükşehir belediye sınırları içinde kendisine tanınan görevlere (bknz: 10. prgrf) ilişkin yetkileri kullanırken, kamu hizmet gerekleri kapsamında nüfus yoğunluğu ve ihtiyaç durumunu da göz önünde bulundurarak, mevcut plaka sahiplerinin de haklarının korunması ve zarar görmelerini de engelleyecek şekilde hizmetin verimli ve etkin biçimde yürütülmesi gerekliliği ve kamu yararı gibi objektif kriterleri de dikkate almak suretiyle, adil, makul ve ölçülü ve davranması gerektiği kuşkusuzdur (bknz: 14 ve 15. prgrf).

21) Şikayet konusu talebe ilişkin dosya kapsamından, il merkezinde faaliyet sürdüren "T" harf gurubu ile tescil edilmiş bulunan Tahditli Plakalı Ticari Taksiler ilk kez İl Trafik Komisyonunun 02.10.1970 tarih ve 3 sayılı kararı ile plakaları dondurularak tahdit kapsamına alındığı, İlde "T" plakalı 597 adet tescilli ticari taksinin bulunduğu bu araçların 129 adedinin ilçe ve beldelerde, 468 adedinin ise il merkezinde 39 durakta çalıştığı, ticari taksiler ile ilgili yeni bir düzenleme ihtiyacı bulunmadığından daha önce İl Trafik Komisyonu kararları ile İlçe kontenjanlarından plaka olarak ilçelerde çalışan ticari taksiler ile il merkezinde çalışan ticari taksilerin, yeni bir düzenleme yapılmaya çalışma alanlarında çalışmasının devam etmesine karar verildiği, şikayetçinin dilekçesinde ticari taksi durağının bulunmadığı yönündeki iddiasının aksine Caddesi, Mahallesi ve Mahallesine Taksi durağının hizmet verdiği anlaşılmıştır (bknz: 4.1 prgrf).

22) Diğer taraftan şikayetçinin sahibi olduğu ticari plakanın önceki mevzuat uyarınca müstakil bir bölgeye yönelik olarak İlçesi için verildiği ve bölgenin ihtiyacı ve piyasa şartlarına göre alındığı, Büyükşehir sınırları dahilinde çalışan ticari plakaların ihale bedelleri ile müstakil bir bölge için ihdas edilen taksi plakası arasında ihale bedellerinin farklılıklar gösterebileceği, yürürlükte bulunan mevzuatla Büyükşehir sınırlarının genişletilmesinin davacı için hak doğurmayacağı, nitekim aksi bir uygulamanın davacı lehine sebepsiz zenginleşmeye yol açacağı, il merkezinde ihtiyaç fazlası durağa izin verilmesinin diğer ticari taksi sahiplerinin işini etkileyebileceği ve haklarına zarar verebileceği değerlendirilmektedir.

23 Yukarıdan bu yana anlatılanlar, şikâyet başvurusunun iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; idarenin sahip olduğu yetki ve sorumluluğunu hizmetin gerekleri ve ihtiyaca cevap verecek şekilde yürüttüğü, yetkisini makul ve ölçülü biçimde objektif ilkeler çerçevesinde kullandığı ve yetkisini makul ve ölçülü biçimde kullanmadığına dair şikâyetçi tarafından somut bir veri ortaya konulmadığı gibi dosya kapsamından da böyle bir veriye rastlanılmadığı, şikâyetçinin daha önce elde etmiş olduğu haklara dokunulmadığı, il merkezinde ihtiyacın üzerinde yeni durak yeri tahsisinin diğer plaka sahiplerinin de zarar görmesine yol açabileceği, ilçe için verilen plakanın il merkezinde de kullanılması durumunda plakaların alınma koşullarının farklı olması nedeniyle plaka sahiplerinin sebepsiz zenginleşmesine de yol açabileceği göz önünde alındığında, idare tarafından tesis edilen işlemde hukuka aykırı bir husus bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

24) T.C. Anayasasının “Kanun Önünde Eşitlik” başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikayete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan haklara da aykırı bir durum tespit edilememiştir.

F. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

25) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

26) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde, Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması; eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartınının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup benzer ilkelere Avrupa parlamentosu tarafından kabul edilen “Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası’nda da yer verilmiştir.

27) **Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde;** somut olayda Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgeleri idarenin yasal süresi içerisinde gerekçeli olarak Kurumumuza gönderdiği, başvuru konusunuyla ilgili olarak idareye müracaatında idarece her türlü bilgi ve belge verilerek başvuruya da süresi içinde gerekçeli olarak cevap verildiği, bu yönüyle İdarenin kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi **ilkelerine uygun hareket ettiği** ancak idarenin cevabi yazısında hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini şikayetçiye göstermediği anlaşıldığından iyi yönetim ilkelerinden karara karşı başvuru yollarınının gösterilmesi **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

28) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddesinin birincisi fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi durumunda, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli Ret Kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı yolu

29) 2709 sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden varsa arta kalan süre içinde İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre; **ŞİKÂYETİN REDDİNE,**

Kararın **ŞİKÂYET BAŞVURUCUSUNA** ve **BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI'na** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi